
ПРАКСА УСТАВНОГ СУДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Припремила: проф. др Милена Симовић

ПРАВО НА СЛОБОДУ И СИГУРНОСТ ЛИЧНОСТИ И ПРЕТПОСТАВКА НЕВИНОСТИ

Повријеђено је апелантово право на слободу и сигурност личности из члана II/3д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5 став 1 тачка ц) и став 3 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода када су редовни судови, приликом продужења и контроле оправданости притвора, пропустили навести конкретне разлоге и околности које оправдавају закључак да би пуштање апеланта на слободу резултирало ванредним околностима услијед стварне (не апстрактне) пријетње нарушавању јавног реда у смислу одредаба члана 197 став 1 тачка г) Закона о кривичном поступку Републике Српске. С друге стране, није повријеђено начело претпоставке невиности из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 2 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода у ситуацији када у околностима конкретног случаја нема ништа што би упутило на закључак да је редовни суд оспореним рјешењима прејудуцирао апелантову кривицу.

Из образложења:

Уставни суд подсјећа на то да је у својој досадашњој пракси усвојио став да, с обзиром на темпорални карактер рјешења о одређивању, односно продужењу и контроли оправданости мјере притвора, у ситуацији када утврди да је лишавање слободе апеланта по побијаној одлуци редовног суда резултирало повредом права на слободу и сигурност личности, али да је у тренутку доношења одлуке Уставног суда лишавање слободе према побијаним одлукама истекло, довољно да утврди повреду уставног права и укаже на учињене пропусте у поступку одређивања мјере притвора (види, између осталих, Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму, број АП-4531/15 од 8. децембра 2015. године, тач. 68 и 69 с референцама на релевантну праксу Уставног суда, доступна на www.ustavnisud.ba). Стога, у конкретном случају Уставни суд утврђује само деклараторну повреду у односу на Рјешења Врховног суда од 27. новембра 2019. године и од 1.

октобра 2019. године наглашавајући да редовни суд, при контроли оправданости мјере притвора који је у конкретном случају према оспореним рјешењима истекао 19. јануара 2020. године, мора осигурати гаранције члана II/3д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5 Европске конвенције.

За разлику од члана 6 став 1 Европске конвенције, повреда претпоставке невиности не оцјењује се на темељу поступка у цјелини, већ као засебан процесни недостатак. При томе се нагласак ставља на фазу о којој је ријеч, и то кумулативном анализом сљедећих трију елемената: а) процесна фаза и контекст у којем је изјава дата, б) њена тачна формулација и ц) њено значење (види, Европски суд, *Дактарас против Литваније*, пресуда од 10. октобра 2000. године, апликација број 42095/98). Изјаве којима се изражава сумња у вријеме претпретресне истраге не представљају кршење претпоставке невиности. Чак и формулације које садрже врло експлицитне изразе као што је „кривица“ и „доказана“ не морају представљати кршење члана 6 став 2 ако у одређеном контексту, посебно уколико нису биле намијењене медијима или јавности, могу разумно да значе указивање на нешто друго, на примјер, када таква изјава само указује на то да је тужилац увјерен да има довољно доказа на основу којих је могуће прећи из фазе истраге у фазу суђења (оп. цит., *Дактарас против Литваније*, тач. 41-45).

Уставни суд сматра да констатација кориштена у процјени постојања основане сумње и тиче се прикупљене доказне грађе темељем које је и утврђено постојање основане сумње да је починио кривична дјела која су му оптужницом стављена на терет - не значи да је апелант проглашен кривим. Стога се не може прихватити основаном апелантова тврдња да оспореним рјешењима проглашен кривим.

(Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, број АП-4576/19 од 11. марта 2020. године)

ПРАВО НА ПРАВИЧНО СУЂЕЊЕ

Трајање истраге

Поведа права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода када је у околностима конкретног случаја од момента сазнања апеланта за постојање „оптужбе“ протекло нешто више од три године, а надлежно тужилаштво није понудило било какве разлоге и образложења за трајање истраге односно није обавијестило Уставни суд

да ли је и које мјере колегиј тужилаштва предузео или предузима у циљу окончања истраге.

Из образложења:

Уставни суд запажа да је Министарства унутрашњих послова Тузланског кантона у одговору на апелацији истакао да је Извјештај о почињењу кривичних дјела против апеланата доставио Кантоналном тужилаштву 19. априла 2017. године. Настојања апеланата да сазнају у којој фази се поступак против њих налази - остала су без резултата јер, према предоченом Уставном суду, на њихових осам писаних обраћања ово тужилаштво није ни једном одговорило односно, како то произилази из навода апеланата, тек је 6. марта 2018. године телефонски обавијестило њиховог пуномоћника да је истрага у току и да није могуће извршити увид у спис. Најзад, Уставни суд запажа да Кантонално тужилаштво није доставило одговор на апелацију, а из докумената предочених Уставном суду није могуће закључити који су то разлози који би оправдали трајање истраге преко три године.

С обзиром на то Уставни суд, дакле, није могао утврдити да ли је Колегиј Кантоналног тужилаштва предузео или предузима било какве мјере у циљу окончања истраге у смислу члана 240 Закона о кривичном поступку Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 35/03, 37/, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13 и 59/14) којим је прописано: „Ако се истрага не заврши у року од шест мјесеци од доношења наредбе о провођењу истраге, потребне мјере да би се истрага окончала подужеће колегијум тужилаштва“.

(Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, број АП-1857/18, од 19. фебруара 2020. године)

ПРАВО НА ПРАВИЧНО СУЂЕЊЕ

Брисање осуде

Редовни судови су произвољно примијенили материјално право при одмјеравању казне апеланту рачунајући његову ранију осуђиваност као отежавајућу околност не нудећи при томе било какве разлоге и образложења да ли су у конкретном случају постојале околности због којих нека од ранијих пресуда не би могла бити брисана у смислу члана 125 став 5 Кривичног закона Федерације БиХ. Тиме су повриједили апеланово пра-

во из члан II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

Из образложења:

Уставни суд запажа да из образложења оспорених одлука није могуће закључити да су редовни судови уопште цијенили околности када су при одмјеравању казне као отежавајућу околност цијенили апелантову ранију осуђиваност. Наиме, да би била искључена примјена члана 125 став 1 тачка б) Кривичног закона Федерације БиХ („Службене новине ФБиХ“, бр. 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16 и 75/17) најприје је потребно утврдити да ли је од протеча времена провјеравања, у конкретном случају у односу на обје пресуде – протекла једна година од њихове правоснажности, па након тога још једна година од протеча времена провјеравања.

Надаље, Уставни суд запажа да је чланом 125 став 5 Кривичног закона Федерације БиХ прописано да се осуда не може брисати из казнене евиденције док је у току кривични поступак за друго кривично дјело. Међутим, одбијајући апелантове жалбене наводе у овом дијелу Кантонални суд се није позвао на наведену одредбу, већ је закључио да је одлуку о брисању условне осуде могуће донијети у законом прописаном поступку тек након службене провјере ових чињеница. Имајући у виду члан 321 Закона о кривичном поступку Федерације БиХ („Службене новине ФБиХ“, бр. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13 и 59/14), којим је, поред осталог, прописано да одлучујући по жалби, суд по службеној дужности пази да ли је Кривични закон примијењен на штету оптуженог, овакво образложење Кантоналног суда не може се прихватити.

Слиједом наведеног, а имајући у виду да брисање осуде, сходно члану 125 став 1 тачка б) Закона о кривичном поступку Федерације БиХ наступа по сили закона, да се редовни судови нису ни упуштали у испитивање конкретних апелантових навода да су претходне осуде по сили закона брисане, односно нису понудили разлоге и образложења да су се у конкретном случају стекли услови у смислу става 5 цитираног члана због којих се претходне осуде не могу брисати, произилази да су редовни судови произвољно примијенили материјално право рачунајући апелантову ранију осуђиваност као отежавајућу околност (види, *mutatis mutandis*, Одлука о допустивости и меритуму, број АП-3967/15, тачка 39).

(Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, број АП-7172/18 од 23. јуна 2020. године)

ПРАВО НА ПРАВИЧНО СУЂЕЊЕ

Постоји кршење права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине јер је Врховни суд при доношењу оспорене одлуке произвољно примијенио релевантне одредбе Закона о облигационим односима и Закона о припадности јавних прихода у Федерацији БиХ и Закона о припадности јавних прихода Херцеговачко-неретванског кантона када је закључио да је тужбени захтјев основан, будући да је релевантним одредбама Закона о основном васпитању и образовању експлицитно прописано да се средства за превоз ученика и службеника који станују у насељима удаљеним од школе четири и више километара осигуравају у општинским буџетима, као и када је било неспорно да апелант није био у облигационом односу са тужиоцем, па се није ни могао неосновано обогатити темељем релевантних одредаба Закона о облигационим односима.

Из образложења:

Уставни суд указује да је одредбама чл. 6 и 15 Закона о припадности јавних прихода на федералном и кантоналном нивоу („Службене новине ФБиХ“, бр. 26/96, 32/98, 54/01 и 37/03), на које се позвао Врховни суд, експлицитно прописано да се из кантоналног буџета финансира образовање, али да је одредбама члана 15 Закона о основном васпитању и образовању („Службене новине Херцеговачко-неретванског кантона“, бр. 5/00, 4/04 и 5/04), на које се такође позвао Врховни суд, експлицитно прописано да се средства за превоз ученика и службеника који станују у насељима удаљеним од школе четири и више километара (као што је то у конкретном случају) осигуравају у општинским буџетима, те да ће се општинама које из властитог буџета не могу у цијелости осигурати средства за финансирање утврђених потреба, дати финансијска помоћ туженог на приједлог Министарства. Стога, доводећи наведено чињенично утврђење у везу са садржајем цитираних законских одредаба, Уставни суд сматра да је произвољан закључак Врховног суда да је апелант по закону дужан да сноси утврђене трошкове превоза, будући да се према цитираним одредбама члана 15 став 1 Закона о основном васпитању и образовању, средства за превоз ученика и службеника осигуравају у општинским буџетима. Сходно утврђеном чињеничном стању пред редовним судовима, у конкретном случају није се радило ни о ситуацији из става 2 члана 15 Закона о основном васпитању и образовању, којим је прописано: “општинама које из властитог буџета не могу у цијелости осигурати средства за финансирање утврђених потреба у овому члану даће се финансијска помоћ Владе на приједлог Министарства“.

Дакле, сходно свему наведеном, те из утврђеног чињеничног стања неспорно произилази да апелант, давањем сагласности за прелазак ученика није се истовремено обавезао да ће, учествовати у суфинансирању трошкова превоза, у смислу одредаба члана 15 Закона о основном васпитању и образовању.

(Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, број АП-1981/18 од 26. марта 2020. године)

ПРАВО НА ПРАВИЧНО СУЂЕЊЕ

Погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање

Не постоји кршење апелантовог права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 ст. 1 и 3д) Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода када су редовни судови закључак о апелантовој кривици засновали на доказима проведеним током поступка и апелант имао могућност да им се супротстави својим аргументима. Редовни судови су дали ваљана образложења за одлуку о томе које ће доказе прихватити, а које не, уз детаљна, јасна и аргументована образложења која у контексту примјене позитивноправних прописа не остављају утисак произвољности, при чему током поступка није дошло до кршења апелантовог права на одбрану нити до кршења принципа забране *reformatio in peius*.

Из образложења:

Уставни суд примјећује да је Врховни суд у жалбеном поступку, разматрајући наведени приговор, подсјетио да се он заправо изводи из тврдње о погрешно или непотпуно утврђеном чињеничном стању. Имајући у виду закључак о неоснованости приговора усмјерених на правилност утврђеног чињеничног стања, Врховни суд је закључио да су неосновани приговори повреде кривичног закона, при чему жалбом није указано на било коју другу чињеницу или други доказ којим би се довела у сумњу правилност првостепене пресуде у погледу примјене Кривичног закона Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12 и 67/13). У том правцу је истакнуто да је првостепени суд закључак о одговорности апеланта извео темељем чињеничног стања утврђеног у поступку на основу свеобухватне анализе и оцјене свих изве-

дених доказа, управо примјеном принципа *in dubio pro reo*. Стога, насупрот апелационим тврдњама, оспореним пресудама по мишљењу Уставног суда, није прекршена пресумпција невиности нити принцип *in dubio pro reo* јер у околностима конкретног случаја није изостала цјеловита анализа свих проведених доказа, уз образложење у којем су наведени јасни, аргументовани и довољни разлози о свим одлучним чињеницама које чине све битне елементе кривичних дјела за које је апелант осуђен.

Такође, апелацијом се указује на принцип забране *reformatio in peius* у вези с прихватањем и оцјеном доказа саслушањем свједока А.М. за који сматра да је незаконит, јер је Тужилаштво након исказа овог свједока промијенило правни опис кривичног дјела. Уставни суд запажа да је Врховни суд, разматрајући наведени приговор, истакао да је и претходна осуђујућа пресуда била донесена за исто кривично дјело, дакле Убиство у прекорачењу нужне одбране усљед јаке раздражености изазване нападом, и да је тужилац у поновном поступку остао при истој правној квалификацији кривичног дјела. те да стога није било никаквих измјена на апелантову штету.

Због тога, Уставни суд сматра да нема мјеста тврдњама апеланта о кршењу наведених начела, јер из оспорених пресуда не произлази ништа што би указивало да је постојала сумња у погледу било које чињенице која чини обиљежја предметних кривичних дјела. Стога, Уставни суд сматра да је у конкретном случају апелација и у овом дијелу неоснована.

(Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, број АП-3634/18 од 6. маја 2020. године)

ПРАВО НА ПРАВИЧНО СУЂЕЊЕ

Подобност извршне исправе за извршење

Не постоји повреда права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, када је Кантонални суд свој закључак о неподобности предметног поравнања за извршење засновао на детаљној анализи свих специфичних околности предмета и важећих законских прописа, те у складу са начелима извршног поступка, а такво образложење, у околностима конкретног случаја, Уставни суд не сматра произвољним.

Из образложења:

Уставни суд запажа да је Кантонални суд цијенио предметно поравнање у контексту одредби члана 27 став 1 Закона о извршном поступку („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 74/11, 35/12, 35/12, 46/16, 36/17 и 55/18) и члана 46 став 2, чл. 47, 48 и 50 Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89, „Службени лист РБиХ“, бр. 2/92, 13/93 и 13/94 и „Службене новине Федерације БиХ“, бр. 29/03 и 42/11), те закључио да предметно поравнање нема подобност извршне исправе за извршење у смислу одредбе члана 27 став 1 Закона о извршном поступку. Наиме, Кантонални суд је указао да предмет обавезе није индивидуално одређен, нити је одредив (не зна се, нити има података на основу којих би се знало који конкретно стан је предмет обавезе), да наведени садржај обавезе из предметног поравнања подразумејива доношење одлуке извршеника о додјели „једног од станова“ под условом да постоје стварне могућности за то (ако станови буду стављени извршенику на располагање) и да то буде у „оквиру законских прописа и нормативних аката“, на основу чега је закључио да таква обавеза не може бити предмет принудног извршења у судском поступку. Дакле, Кантонални суд свој став о неподобности предметног поравнања за извршење није засновао само на околности да предмет обавезе није индивидуално одређен, нити је одредив, као што је то било у наведеним предметима, већ је цијенио и стварне могућности извршеника и законски оквир за могућност додјеле стана на кориштење. Имајући у виду да из стања списка произилази да је извршеник у току поступка истицао да нема на располагању станова за давање на кориштење, као и општепознату чињеницу да се више не могу додјеливати станови на кориштење ради стицања станарског права, Уставни суд сматра да образложење Кантоналног суда о неподобности предметног поравнања за извршење није дато произвољно, него је засновано на детаљној анализи свих специфичних околности овог предмета и важећих законских прописа (који су се неспорно у међувремену - од закљученог судског поравнања 1996. године до подношења приједлога за извршење 2006. године - измијенили), односно у складу са анализираним начелима извршног поступка.

(Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, број АП-3169/18 од 22. априла 2020. године)

ПРАВО НА ПРАВИЧНО СУЂЕЊЕ

Право на доношење одлуке у разумном року

Постоји кршења права на доношење одлуке у разумном року из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода када је кривични поступак против апеланта, који је био сложен, трајао девет година два мјесеца и седам дана, а чему је, у одлучујућој мјери, допринио првостепени суд којем је требало двије године да изрази и апеланту достави првостепену пресуду.

Из образложења:

Уставни суд указује да се према конзистентној пракси Европског суда за људска права, при оцјени разумног рока, почетак релевантног периода у кривичним стварима везује се за тренутак у којем је лице које је у питању постало свјесно да је осумњичено за кривично дјело јер од тог момента има интерес да суд донесе одлуку о постојању те сумње (види Европски суд, *Wemhoff против Њемачке*, пресуда број 2122/64 од 27. јуна 1968. године, став 19, *Dobbertin protiv Francuske*, пресуда број 13089/87 од 25. фебруара 1993. године, ст. 9 и 138, те Уставни суд, између осталих, Одлука о допуствости и меритуму број АП-2130/09 од 28. маја 2010. године, став 47, доступна на www.uslavnisud.ba). Даље, као крај релевантног периода узима се тренутак у којем је окончана несигурност у погледу правне позиције лица које је у питању. При томе, у кривичном поступку одлука о оптужници, односно ослобађање од оптужбе или одбацивање оптужбе морају бити коначни. Коначно одлучивање о оптужби може представљати и одустајање од даљњег вођења кривичног поступка (види *Wemhoff*, став 18).

У конкретном случају, из документа предочених Уставном суду произлази да је оптужница против апеланта подигнута 10. марта 2009. године. Неспорно је да су подизању оптужнице морале претходити и друге радње на основу којих је апелант могао сазнати о постојању оптужби против њега. Међутим, како се апелант у том смислу није изјашњава, то је Уставни суд за почетак релевантног периода узео 10. март 2009. године. Поступак против апеланта је окончан оспореном пресудом Кантоналног суда од 17. маја 2018. године. Стога, да је кривични поступак против апеланта трајао девет година, два мјесеца и седам дана.

Уставни суд сматра да се у конкретном случају радило о сложеном предмету како у погледу чињеничног стања тако и покренутих правних питања.

Уставни суд подсјећа да гаранција из члана 6 став 1 Европске конвенције да свако има право на суђење у разумном року у кривичним стварима - треба да осигура да осуђена особа не буде предуго под оптужбом и да оптужба буде утврђена. Неизвјесност у којој се оптужени налази може бити отклоњена само коначном одлуком о оптужби.

У конкретном случају, првостепени суд је донио и објавио пресуду 9. јуна 2015. године али му је за њену израду и достављање апеланту требало двије године и четири мјесеца. Овакво поступање првостепеног суда очигледно је у супротности са законском обавезом да се и у сложеним предметима, а што је и конкретни случај, суд обавезан изградити пресуду у року од 30 дана. У конкретном случају Уставном суду није предочено било какво образложење или разлог који би оправдало поступак првостепеног суда.

(Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, број АП-3994/18 од 20. маја 2020. године)

ПРАВО НА СЛОБОДУ ИЗРАЖАВАЊА

Постоји повреда права на слободу изражавања из члана II/3х) Устава Босне и Херцеговине и члана 10 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода када су редовни судови пропустили да у апелантовим текстовима направе јасну дистинкцију између чињенице и вриједносног суда, што је резултирало мијешањем у апелантово право на слободу изражавања.

Из образложења:

Уставни суд, прије свега, запажа да редовни судови нису направили јасну разлику између чињеница и вриједносних судова. У том правцу, Уставни суд запажа да је Општински цитирао само поједине ријечи или дијелове реченица и цијенио их издвојено, доводећи их у везу са тужитељком, иако се сви наведени дијелови нису односили експлицитно само на тужитељку. Такође, Општински суд је у цитираним дијеловима користио термине „огризло у криминал“ и „корумпирано“ као дијелове цитата, иако наведени термини нису кориштени у предметним текстовима. Надаље, у цитираним дијеловима (као и већем дијелу предметних текстова) ради се о уопштеном изражавању, инсинуацијама које нису конкретизоване, иако имају одређену чињеничну подлогу. Осим тога, у већем дијелу спорног изражавања употребљена је множина, што упућује на закључак да спорни изрази нису упућени само за тужитељку, него и на остале чланове општинских струк-

тура власти. С друге стране, доводећи поједине спорне изразе („шизофрeност односа међу политичким актерима“, „франкенштајнско лице височких власти“, „штеточина“ и др.) у контекст, Уставни суд сматра да се ради о метафорама којима је апелант настојао да укаже на проблеме у вези политичком ситуацијом у В., међусобним односима позиције и опозиције и функционисањем општинских власти, па је управо из тог разлога, апелант употрејио наведене изразе настојећи да у пренесеном смислу, генерално, снажно укаже на проблем.

Уставни суд, стога, сматра да у околностима конкретног случаја није било мјеста за примјену одредбе члана 6 Закона о заштити од клевете („Службене новине Федерације БиХ” бр. 59/02, 19/03 и 73/05) којом је регулисана одговорност за клевету, јер примјена наведене одредбе долази у обзир само у случају када се ради о изношењу неистинитих чињеница, а никако о изношењу нечијег мишљења. Насупрот томе, Уставни суд оцјењује да је изостала примјена одредбе из члана 7 став 1 тачка а) Закона о заштити од клевете којом су прописани изузеци од одговорности за клевету у случају када је саопштењем изнесено мишљење (вриједносни суд) управо због пропуштања редовних судова да се направи јасна разлика између онога што представља вриједносну оцјену (мишљење) од чињеница.

(Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, број АП-6861/18 од 2. јула 2020. године)

ПРАВО НА ИМОВИНУ

Порезу на додату вриједност

Прекршено је апелантово право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода када су органи управе и судови одбили апелантов захтјев за исплату затезне камате за неблаговремено извршене поврате пореза на додату вриједност, примјењујући произвољно релевантне прописе, због чега се не може закључити да је мијешање у апелантово право на имовину било „законито“ у смислу члана 1 Протокола број 1 уз ову конвенцију.

Из образложења:

Када се ради о поврату порезуана додату вриједност, као у конкретном случају, неспорно је да је Законом о порезу на додату вриједност („Службени гласник БиХ“ бр. 9/05, 35/05, 100/08 и 33/17) регулисано питање рока за поврат пореза на додату вриједност. Стога је овај закон свакако *lex specialis* у односу на Закон о поступку индиректног опорезивања („Службени гласник БиХ“ бр. 89/05 и 100/13). У таквом случају, примјена рока из друге реченице члана 14 став 2 Закона о поступку индиректног опорезивања не долази у обзир будући да је посебним законом уређено питање рока за поврат пореза на додату вриједност. То значи да се за поврат пореза на додату вриједност не може примијенити одредба друге реченице члана 14 став 2 и рок за поврат рачунати од дана „сазнања Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине да је потребно извршити поврат“ (као што је то урађено у конкретном случају), будући да је према тој одредби такво рачунање рока могуће само када посебним законом о индиректном порезу није прописан рок.

У конкретном случају се може закључити да је прва реченица члана 14 став 2 Закона о поступку индиректног опорезивања довољно јасна и предвидљива у дијелу који се тиче рока за поврат индиректних пореза када је то питање утврђено посебним законом о одређеном индиректном порезу. Стога се у односу на тај дио одредбе не може рећи да се поставља питање „квалитета закона“, нити апелант поставља такво питање. Напротив, и сам апелант истиче да је Закон о поступку индиректног опорезивања довољно јасно и детаљно регулисао питање поврата и да је прописао и обавезу плаћања затезне камате, али да Управа за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине и Суд БиХ тај закон примјењују произвољно.

Уставни суд сматра да се, у суштини, у конкретном случају ради о произвољном мијешању у право на имовину због примјене рока за поврат од шест мјесеци из члана 14 став 2 Закона о поступку индиректног опорезивања у ситуацији када је прописом о одређеном индиректном порезу, у конкретном случају Законом о порезу на додату вриједност, прописан другачији рок и за поврат и за затезну камату. Уставни суд закључује да ако Управа за индиректно опорезивање или суд у таквом случају примијене рок од шест мјесеци из друге реченице - ради се о незаконитом (произвољном) мијешању у право на имовину.

(Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, број АП-3548/18 од 4. јуна 2020. године)

ПРАВО НА ИМОВИНУ

Контрола мјера забране

Постоји повреда права из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана I Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода у ситуацији када је редовни суд у поступку контроле мјера забране изречених апелантици пропустио да изврши суштинску контролу, те да на конкретан начин наведе разлоге који указују да би апелантица без изречених мјера забране поновила кривично дјело или на други начин утицала на исход поступка, на који начин се умијешао у апелантицино право на имовину, што није „у складу са законом“.

Из образложења:

Уставни суд сматра да се разлози Кантоналног суда које је навео у рјешењу о извршеној контроли потребе изречених мјера забране апелантици у конкретном случају, без јасне конкретизације на који начин у тренутку доношења оспореног рјешења постоји опасност да апелантица, уколико јој се не би забранило да обавља адвокатску дјелатност у редуцираном обиму, понови или изврши иста или истоврсна кривична дјела која су јој оптужницом стављена на терет - у околностима конкретног случаја чине недовољно убједљивим и јасним. Имајући у виду наведено, Уставни суд сматра да произлази да редовни суд није суштински испитао оправданост егзистирања изречених мјера забране апелантици, те да је произвољно примијенио одредбе члана 140б став 6 Закона о кривичном поступку Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“ бр. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13, 59/14), будући да су у оспореним рјешењима наведени уопштени разлози за даљње егзистирање тих мјера, који се могу примијенити на све оптужене, за које је контролисана оправданост даљњег егзистирања изречених мјера забране.

У вези с тим, Уставни суд указује и на члан II/2 Устава Босне и Херцеговине гдје је наведено да се права и слободе одређене у Европској конвенцији и њеним протоколима директно примјењују у Босни и Херцеговини, те да имају приоритет над сваким другим законом. Дакле, на овај начин је утврђена уставна обавеза свих судова да у поступцима које воде

и одлукама које доносе у оквиру своје надлежности примјењују стандарде људских права и основних слобода.

(Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, број АП-4313/19 од 15. јануара 2020. године)